

'Nuttig, maar niet hinderlijk'

De Eerste Kamer is nuttig zonder hinderlijk te worden. Tot die conclusie komt Bert van den Braak als onderzoeker verbonden aan het Parlementair Documentatie Centrum in Den Haag.

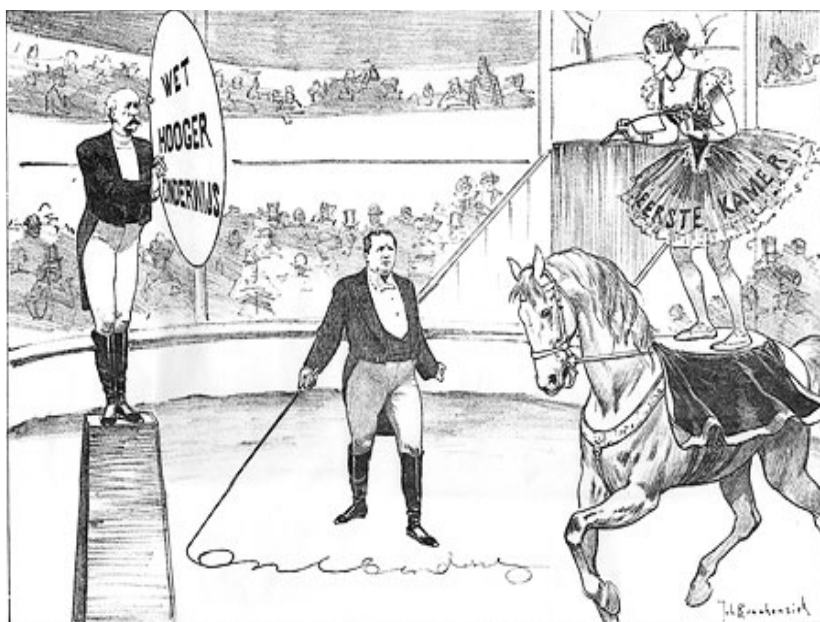
'Je kunt moeilijk stellen dat de Eerste Kamer een enorme 'hindermacht' is', concludeert Van den Braak in een analyse op www.parlement.com. 'Als voorstellen worden tegengehouden in de Senaat, dan komen die meestal later in gewijzigde (of anders gesteld: verbeterde) vorm weer terug.'

In Den Haag wordt in de aanloop naar 23 mei, de dag waarop provinciale staten gaan kiezen, veel gespeculeerd over de opstelling van de Eerste Kamer waarin het kabinet geen meerderheid heeft. Van den Braak maakt duidelijk dat de 'Senaat' ruime mogelijkheden heeft om op indirecte wijze invloed te laten gelden.

[lees verder >](#)

Ontbinding

Plaat van de maand

Premier Rutte zal de eerste niet zijn. Al wat langer maakt de Eerste Kamer af en toe ministers en kabinetten het leven zuur. Meer dan een eeuw geleden, in 1904, had minister-president Kuyper de grootste moeite om een tegenspartelende Senaat mee te krijgen. Hij dreigde met 'ontbinding' om de Hoger Onderwijswet er door te krijgen. De befaamde tekenaar Johan Braakensiek maakte er een [scherpe prent](#) van.

Niet altijd delft de Eerste Kamer het onderspit. Een van de meest befaamde veto's viel tijdens de Nacht van Wiegel (1996) over het referendum, een gebeurtenis met gevoel voor detail beschreven door Johan Merriënboer (Centrum voor Parlementaire Geschiedenis, Nijmegen).

[lees verder >](#)

Partners in beeld

Wilt u De Hofvijver iedere maand ontvangen?

U kan zich voor deze maandelijkse nieuwsbrief van het Montesquieu Instituut en partners aanmelden.

[aanmelden](#)

Agenda

12 mei 2011, Maastricht

[Het Europees parlement een jaar na Lissabon, Dr. Michael Schackleton, Monnet lezing](#)

18 mei 2011, Den Haag

[Het Europees Economisch en Sociaal Comité, oud-Kamerlid Joost van Iersel, MI-lezing](#)

23 mei 2011, Maastricht

[Parlementaire immunitet, Montesquieu International Symposium](#)

[Uitgebreide agenda >](#)

Cartoon

Half vol of half leeg? Europa is al jarenlang een dankbaar onderwerp voor cartoonisten. Na de eurocrisis is het weer volop raak.

Alex Falco, www.toonpool.com

Een senaat door loting

Verklein kloof burger - politiek door loting volksvertegenwoordigers. Paul Lucardie (DNPP, Groningen) ziet er wel wat in.

[lees verder >](#)

Verrassinkjes...

Voorspelbare verkiezingen voor de Eerste Kamer kunnen ook verrassend uitpakken. Het Parlementair Documentatiecentrum diept op.

[lees verder >](#)

Europese Raad van State

Europa heeft geen senaat maar een Raad van State nodig, vindt Philipp Kiiver (Montesquieu Instituut, Maastricht).

[lees verder >](#)

Euro-democratie leren

Het Model European Parliament: 'prachtproject voor jongeren uit alle hoeken en gaten van Europa'. Een verslag uit Talinn.

[lees verder >](#)

De macht van de Eerste Kamer

Column

J.Th.J. van den Berg

Al in de aanloop naar de provinciale verkiezingen is de plaats en rol van de Eerste Kamer sterk onder de aandacht gebracht. Geen wonder: het kabinet-Rutte heeft er geen meerderheid. Het moest die via de statenverkiezingen zien te verwerven. Mensen moesten dus naar de stembus worden gelokt met het motief dat hun stem bepalend zou zijn voor de samenstelling (lees: politieke meerderheid) van de Eerste Kamer.

Of het geholpen heeft? De opkomst is er niet echt door verhoogd, dat lag meer aan andere factoren: verlangen naar of juist vrees voor de opkomst van de PVV, bijvoorbeeld. Bovendien heeft de coalitie, naar het zich laat aanzien, niet echt een veilige meerderheid in de Eerste Kamer. Met hulp van de SGP komt zij niettemin een heel eind. Er moet dus niet te veel op worden gerekend, dat de Eerste Kamer de grondslag onder het kabinet-Rutte vandaan zal halen.

[lees verder >](#)

En verder

Nieuws

De Tweede Kamer is ook bij kabinetsformaties veel bepalender dan op televisie lijkt. Carla van Baalen (CFG Nijmegen) geeft de Tweede Kamer advies.

[lees verder >](#)

'(...) Het zou een weldaad zijn als ministers en ambtenaren de tijd, thans aan de Eerste Kamer besteed, aan nuttiger arbeid konden wijden. '

Tweede Kamerlid en later senator Klaas de Vries (PvdA)

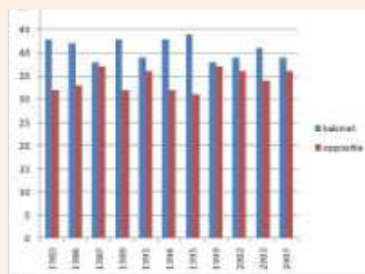
[lees verder >](#)

Uw mening

De toegevoegde waarde van de Eerste kamer is te verwaarlozen.

Steun Eerste Kamer voor kabinet

Een kabinet zonder min meer of vaste meerderheid in de Eerste Kamer is iets waarvoor men tot heel erg ver in de geschiedenis moet teruggaan.

[lees verder >](#)

Oud-premiers in Eerste Kamer

Piet de Jong is de laatste minister-president die na zijn premierschap lid van de Eerste Kamer werd.

- De Jong (1971-1974)
- De Quay (1963-1966/1967-1969)
- Schermerhorn (1951-1960)
- Kuyper (1913-1920)
- Röell (1910-1912)
- Van Tienhoven (1894-1897)
- Kappeyne van de Coppello (1888-1893)
- Van Lynden van Sandenburg (1883-1885)
- Frans van de Putte (1880-1902)

Markante senatoren

Senatoren die algemene bekendheid verworven of later minister werden.

- Gerretson (CHU)

Staatssecretaris Knapen spreekt in een arena zonder publiek. Arco Timmermans, onderzoeksdirecteur MI, becommentarieert het Europadebat.
[lees verder >](#)

Stemmen per volmacht is in strijd met internationale maatstaven. Dat bleek bij een conferentie in Maastricht over het democratisch gehalte van verkiezingen.
[lees verder >](#)

Actuele ervaringen in Duitsland laten zien dat een meerderheid in een senaat voor een regering niet nodig is. MI-onderzoeker Alexandrova aan het woord.
[lees verder >](#)

Nederland is niet geschikt voor een twee-partijen of twee-blokken stelsel, zo bleek bij het debat in Den Haag over de neergang van de traditionele partijen.
[lees verder >](#)

- Van Riel (VVD)
- Diepenhorst (ARP)
- De Gaay Fortman (ARP)
- Kaland (CDA)
- Irene Vorrink (PvdA)
- Van de Zandschulp (PvdA)
- Zoutendijk (VVD)

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners.

[lees verder >](#)

Partners

Parlement.com

Kiezers
Partijen
Tweede Kamer
Eerste Kamer
Regering
Polder
Europa

Europa-Nu.nl

Praktisch Europa
Europa in de wereld
Nederland en Europa
Hot Issues
Beleid en toekomst
Wie doet wat
Wat komt eraan

Montesquieu-Instituut.nl

Het instituut
Onderzoek
Onderwijs
Actueel
Europa
Nederland
Meer info